

SPOSÓB NA LEKTURĘ

JAK ZACHEĆ UCZNIÓW DO CZYTANIA
LEKTUR I ATRAKCYJNIE JE OMAWIAĆ?

SZANOWNI PAŃSTWO!

- ▶ W EPOCE KULTURY MASOWEJ, ZDOMINOWANEJ PRZEZ TELEWIZJĘ, INTERNET, KOLOROWE GAZETY, UCZNIOWIE RZADKO SIĘGAJĄ PO KSIĄŻKI.
- ▶ CZYTANIE LEKTUR SZKOLNYCH CZĘSTO KOJARZY SIĘ Z PRZYKRYM OBOWIĄZKIEM, ZAJĘCIEM NUDNYM, A NAWET TRUDNYM.
- ▶ UCZNIOWIE CZYTAJĄC ROBIĄ TO CZĘSTO ŹŁE (NIE WIEDZĄ, CO JEST ISTOTNE, CZYTAJĄ „PO ŁEBKACH”, NIC NIE WYNOSZĄ Z PRZECZYTANEGO TEKSTU)

**PRZED POLONISTĄ STOJĄ POWAŻNE
ZADANIA:**

- ▶ **POSZUKIWANIE RÓŻNORODNYCH FORM PRACY PRZED I PODCZAS OMAWIANIA LEKTUR.**
- ▶ **STOSOWANIE TAKICH METOD, KTÓRE ZACHĘCĄ UCZNIA DO LEKTURY, ROZBUDZĄ JEGO CIEKAWOŚĆ, SKŁONIAJĄ DO REFLEKSJI**

1. FAZA WSTĘPNA

**KIEDYŚ ZAGADNIENIA
DO LEKTURY,
DZIŚ NaCoBeZu**

Dowiesz się...

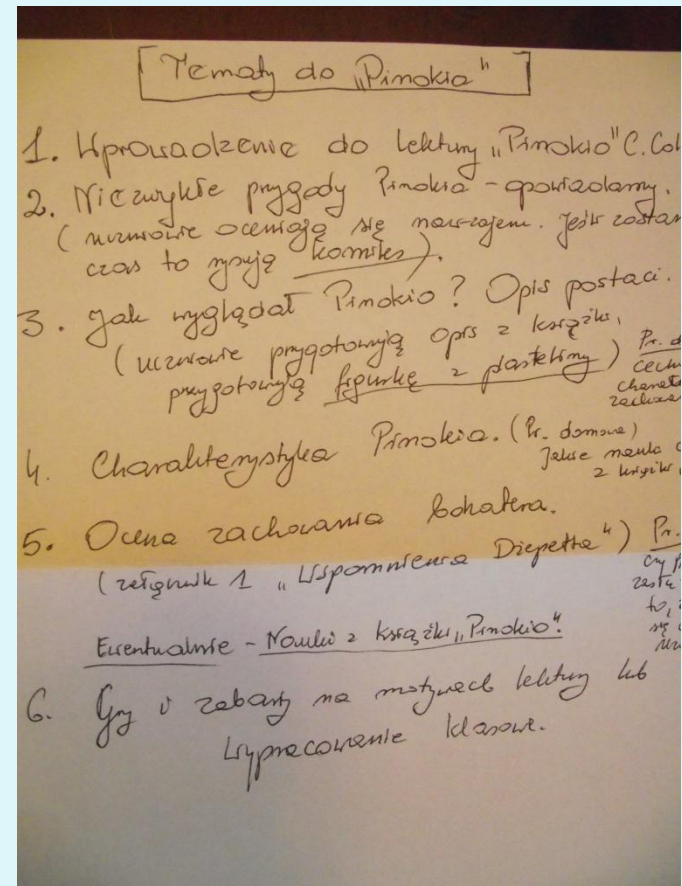
Poznasz...

Ocenisz...

Scharakteryzujesz...

Opiszesz...

Odtworzysz... itd..

ZAJĘCIA WYPRZEDZAJĄCE

1. „KTO PYTA NIE BŁĄDZI”

- PRZYGOTOWANIE FRAGMENTU LEKTURY W FORMIE CD LUB AUDIOBOOKA
- WYSŁUCHANIE NAGRANIA PRZEZ UCZNIÓW
- ZAPISYWANIE JAK NAJWIĘKSZEJ ILOŚCI PYTAŃ DO WYSŁUCHANEGO FRAGMENTU.

UCZNIOWIE

- SAŃ AKTYWNI
- URUCHAMIAJĄ SWOJĄ WYOBRAŹNIĘ
- PREZENTUJĄ PYTANIA NA FORUM KLASY
- PRACUJĄC W GRUPACH PRÓBUJĄ ODGADNAĆ O CZYM JEST LEKTURA, KTO JEST BOHATEREM, JAK MOGĄ TOCZYĆ SIĘ JEGO LOSY...ITP.
- W PODSUMOWANIU NAUCZYCIEL PODAJE TYTUŁ I AUTORA LEKTURY, KTÓRĄ TRZEBA PRZECZYTAĆ.

Fragment audiobooka
„Akademia Pana Kleksa”

Przykładowe pytania uczniów po wysłuchaniu audiobooka:

- Kim jest narrator?
- Jak wygląda akademia w środku?
- Jak wygląda Pan Kleks? Czy umie czarować?
- Czym zajmują się chłopcy w akademii?
- Dlaczego Mateusz wypowiada tylko końcówki wyrazów? Skąd Pan Kleks ma Mateusza?
- Jakich przedmiotów uczą się chłopcy?
- Co się kryje za tajemniczymi furtkami? Co przynoszą chłopcy z bajek?....itp.

INNA FORMA ZAJĘĆ WYPRZEDZAJĄCYCH:

2. JESTEM BOHATEREM LEKTURY

- **FRAGMENT LEKTURY** (KSEROKOPIA) , **W KTÓRYM POJAWIA SIĘ GŁÓWNY BOHATER** (ALE NIE OPIS POSTACI) .
- **SZUKANIE WSZYSTKICH MOŻLIWYCH INFORMACJI O NIM, W JAKIEJ SYTUACJI SIĘ ZNAJDUJE, CO LUBI, DO CZEGO DAŻY ITP.**
- **WCIELANIE SIĘ W POZNANĄ POSTAĆ** (NP. ODGRYWANIE SCENEK DRAMOWYCH, ZABAWA W PYTANIA I ODPOWIEDZI, WCZUWANIE SIĘ W SYTUACJĘ BOHATERA ITP.)
- **PO TAKIEJ ZABAWIE UCZNIOWIE CHCĄ POZNAĆ LEPIEJ POSTAĆ!**

JESTEM NIEWIDOMĄ ELZĄ

ZE „SPOTKANIA NAD MORZEM”

Prowadzenie dzienniczka lektur

pomoc w utrwalaniu wiadomości zawartych
w tekście

2. FAZA WŁAŚCIWA - omawianie

- Nie zaczynamy od sprawdzianu ze znajomości lektury!
- Działamy najpierw na sferę emocji, potem na sferę intelektu.
- We wstępie nie jest ważne, to co uczeń zapamiętał czy zrozumiał.
- W pierwszej kolejności pytamy: co ucznia zainteresowało, zirytowało, znudziło, czekamy na refleksje ucznia
(nawet jeśli są dalekie od naszych oczekiwań, to dajmy szansę wyrażenia własnych emocji)

Sprawdzenie znajomości lektury

- Przygotowane przez nauczyciela lub przez wydawnictwa quizy, gry, konkursy dla całej klasy
- Uczniom pojęcie gra kojarzy się z przyjemnym spędzaniem czasu i rozrywką
- Zajęcia z grami sprawiają, że nauka staje się ciekawsza, uczniowie chętniej pracują i odnajdują przyjemność w obcowaniu z lekturą.

Seria „Między Nami Graczami”

Prawidłowa odpowiedź: B Wen podarował Elzuni Sowerby? z pozytywką qdz Prawidłowa odpowiedź: C	Prawidłowa odpowiedź: B Z kim pan Craven spotkał się po powrocie z podróży? A. z lekarzem z Londynu B. z dziećmi państwa Sowerby C. z adwokatem Prawidłowa odpowiedź: B	w jego życiu Co przedstawiała A. ogród kwiatów B. złoto-brązowy C. sceny leśne
wiedział Mary o istnieniu tu? Prawidłowa odpowiedź: C	Jak pani Sowerby zdobyła skakankę dla Mary? A. kupiła ją w sklepie w Londynie B. zrobiła ją sama C. kupiła ją od wędrownego handlarza Prawidłowa odpowiedź: C	Dlaczego wedł szył się, gdy C A. bo liczył n B. bo mógł dyczną C. bo liczył
y w panu Cravenie powrotu do życia? Prawidłowa odpowiedź: C	Co zakrywało drzwi do pokoju Colina? A. szafa B. dywan C. portret babki Prawidłowa odpowiedź: B	O jakiej po lina? A. w nocy B. nad rane C. po połud
ać na skakance? Prawidłowa odpowiedź: B	Jak Mary nazwała chorobę Colina? A. lenistwo B. histeria C. reumatyzm Prawidłowa odpowiedź: B	Jaką kurację za A. napary z ziół B. przebywanie na świeżym powietrzu i dużo ruchu C. gorące kąpiele Prawidłowa odpowiedź: B

A. gru
B. garb
C. słabe

Formy pracy z lekturą:

- Debata „za” i „przeciw”

Polega na analizie problemu i podjęciu decyzji. Pozwala spojrzeć na sytuację z różnego punktu widzenia. Ważny jest temat debaty, który powinien wywołać emocjonalne zaangażowanie uczestników.

Czy Pionokio zasłużył na to, żeby
zostać chłopcem? Czy Zenek Wójcik
słusznie uciekł z domu?

Przebieg debaty:

- Nauczyciel podaje temat debaty.
- Wieszka planszę z polami „za” i „przeciw”
- Dzieli klasę na 2 grupy (może zrobić to dzień wcześniej)
- Ustala limit czasu na konsultację grupy
- Uczestnicy zabierają głos naprzemiennie, odpierają swoje argumenty, nakleją kartki z argumentami na tablicy
- Po wyczerpaniu argumentów podsumowują wyniki debaty
- Zapisują wniosek

Diagram analizy postaci

- Wychodzimy od jednego elementu stymulującego – Kim jestem? Gdzie jest moje miejsce? W celu uzyskania kilku konkretnych rozwiązań.
- Najpierw jest analiza tekstu, odpowiedzi na pytania: Co robi bohater? Co mówi i myśli bohater? Co o nim sądzą inni?, Jak się zmienia?
- Następnie można sformułować problem i ocenić postępowania bohatera.

Schemat diagramu

(na podst. „Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty”)

Diagram analizy postaci

1. Co bohater robi?

Problem

Kim jestem? Gdzie jest moje miejsce?

2. Co bohater mówi i myśli?

3. Co o bohaterze sądzą inni?

Główna myśl utworu (temat lub punkt widzenia autora)

. W jaki sposób bohater się zmienia?

• Drzewo decyzyjne

• pomocne w sytuacjach problemowych (np. Trudne wybory Zenka Wójcika)

- Podanie kilku możliwych rozwiązań, określenie pozytywnych i negatywnych skutków każdego rozwiązania, określenie rozwiązania problemu, celów i wartości.

▪ Opis postaci/charakterystyka

(przygotowanie się w domu, fragmenty z lektury, wypowiedzi ustne,

praca w grupach: portret, kukiełka, wywiad z bohaterem)

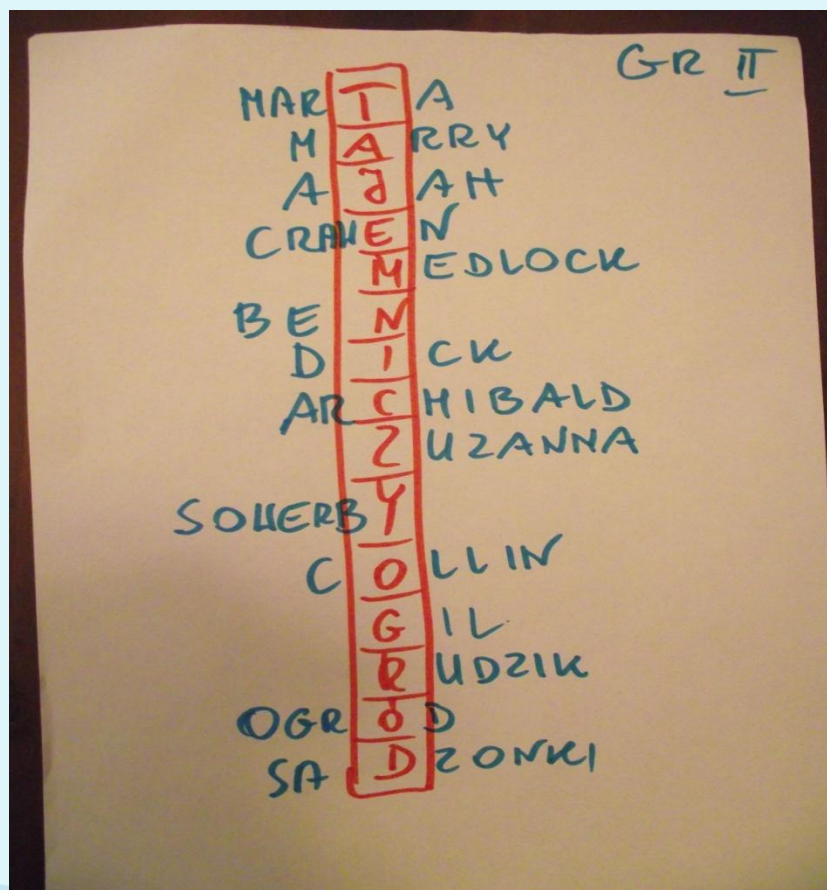
Portret postaci - wydzieranka

Przedstawiam Wam rodzinę Borejków - drzewo genealogiczne

Dopisywanie haseł do hasła głównego krzyżówki/układanie własnych krzyżówek

▪ Makieta (opis, opowiadanie, praca w grupach, np. ekowyspa Robinsona, akademia Pana Kleksa, tajemniczy ogród)

- Inscenizacja wybranego fragmentu/ teatrzyk wycinanek, kukiełek, paluszków (dla klas 0-I)
- Rozprawa sądowa nad postacią (np. Sąd nad Pinokiem, nad Syzyfem) artykuł do gazety
- Układanie rebusów, zagadek na podstawie tekstu lektury, wzajemne odgadywanie
- Komiks – Niezwykłe przygody bohatera lektury...
- Gazetka ścienna – złote myśli zaczerpnięte z lektury

Praca domowa:

- Praca z tekstem: wyszukiwanie cytatów, fragmentów, opisów, złotych myśli z lekcji na lekcję, przygotowanie się do wypowiedzi ustnych.
- Pisanie listu do bohatera z cennymi wskazówkami, radami...itp.
- Konkurs na opowiadanie:
Inne zakończenie lektury.

3. FAZA KOŃCOWA – PODSUMOWANIE

- **DYSKUSJA/ BURZA MÓZGÓW:**
CZEGO NAUCZYŁA MNIE LEKTURA?
JAKIE WAŻNE PROBLEMY PORUSZA?
JAKIE WARTOŚCI ZACZERPNAŁEM Z TEJ KSIĄŻKI?
- **OCENA PRACY NA LEKCJACH Z LEKTURĄ:**
SAMOOCENA I OCENA KOLEŻEŃSKA MOJEJ PRACY W GRUPIE/ OCENA NAUCZYCIELA PODSUMOWUJĄCA OMAWIANIE LEKTURY.

Przykłady oceny:

- Ocena koleżeńska

To nie stopień, nie punkty, nie plusy i minusy, tylko informacja zwrotna.

- Nie kierujemy się sympatią i antypatią, nikogo nie ranimy!
- Uczy dostrzegania i wyrażania plusów, ale też wskazywania niedociągnięć, podawania sposobów naprawy pracy.

- Samooocena

- Uczeń pisze krótki komentarz, w którym odpowiada na pytania:

Co powinienem zrobić, aby następnym razem było lepiej, ile czasu poświęciłem na naukę, z jakich źródeł korzystałem?

- Ocena Nauczyciela – również informacja zwrotna w formie komentarza ustnego i pisemnego.

WNIOSEK:

- ▶ Gdy jest pomysł, gdy uczniowie są włączeni w omawianie lektury w sposób aktywny, wymagający działania i przeżywania, to omawianie żadnej lektury nie będzie nudne, stereotypowe.
- ▶ To uczeń wnosi pomysły, jest świadomy swojego uczestnictwa w lekcji, wie po co czyta lekturę.
- ▶ Nauczyciel kieruje działaniem ucznia, motywuje go i daje cenne wskazówki do dalszej pracy z inną lekturą.

Dziękuję za uwagę!

Diana Cichocka
Szkoła Podstawowa w Teresinie

*W prezentacji znalazły się propozycje z warsztatów zorganizowanych przez
Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, gdyż wykorzystuję je w pracy z lekturą.*